

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
" pol leta 4 " — " "
" četrt " 2 " 20 "

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
" pol leta 5 " — " "
" četrt " 2 " 60 "

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno tristočno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat
5 " " " " 2krat.
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo

Primerno premišljevanje.

IV.

Poudarjali smo, da se je po zadnji vojni mej avstrijskimi Nemci veliko gibanje rodilo iz narodnega sočutja z ostalimi brati, kateri so že v celoto zbrani pod Hohencolerjem; dejali smo, kako jih vznemirja strah, da bi ne ostali odcepljeni od svojih rojakov, omenili smo, kako jim je pred očmi bojazen, da Slavenom po sedaj morebiti ne bodo tako gospodarili, kakor so jim do zdaj! Naše države razmerje se je torej do dobrega izpremenilo. Začeli so jej hrbet kazati ljudje, katerim na korist je pred dualizmom zatirala vsa ostala plemena, a po dualizmu vsaj vendar še zmirom vsa po dolitavskem predelu. Vajeni smo jih bili često poslušati, ko so kričali: „mi hočemo ali v Avstriji gospodovati, ali, če tega ne bode, ločiti se od Avstrije!“ Kar so tolikrat obetali, to so jeli zdaj izvrševati ali vsaj pripravljati se, da bi izvršili. Njih stranka je tudi mnogo krepkejša od slavenske. Njih stranka ima že od Lutra vsenemški pismeni jezik, a Slaveni smo žalostno razcepljeni v mnoga narečja; njih stranka ima po vsem svetu razširjene, v 10.000—20.000 odtiskih razpošiljane, že zdaj s pruskimi novci otrovane novine, katerih se nobena avstrijska vlada ne drzne resno dotekniti, a Slaveni smo v novinarstvu vedno ustrahovani in tudi sicer ubogi; njih stranka ima krepko zaslombo za hrbtom v prusko-nemški vojski, a slavensko orožje so same pravice, katere so ali res že na papirji dane ter v dejanji samovoljno teptane, ali za katere se stóprv borimo. Nemško vprašanje bode torej Avstriji mnogo ter na vse plati grozovitejše nego je slavensko. In Avstriji bi bilo prositi, da je Prus ne zgrabi, dokler je taka, kakoršna je zdaj.

Vidimo jo namreč vso razkopano z raznimi strankami, katerih glavarij potezajo vsak na svojo plat. Voditelji njene osode so do poslednjih časov pač vedeli sijajno skrbeti, da so se napašli novcev, katerih edinih je njih večina iskala in tudi našla po železnocestnih in drugih potih, — nego za prvo državno korist in potrebo koliko so storili? Kar so zidali denes, to so podirali jutri. Tako je zadnja leta bilo, in tako omahovanje še zdaj nahajamo v Avstriji; samo tudi ta pogibelj se je zdaj pridružila, da nekateri ljudski in drugi zastopniki, ki javno kriče, kako so vneti za samo avstrijsko srečo, morebiti skrivaj molijo Bismarka in Viljema, ktera sta si tako gladko cesto nakopala na Dunaj, v srce vse države, v prestolno mesto vsega cesarstva, da izdajstvo že brez kazni sme javno po konci držati čelo ter širiti se od pokrajine do pokrajine!

A kakšno vojsko ima zdaj Avstrija? Nje vojska še ni izgubila znamenj poslednjih ran, še ni prebolela sadovske nesreče, še ni zopet osvojila nekdanjega poguma. — Avstrijska vojska je še vsa nedovršena zaradi novjših prenapredb, katere so se zdelo potrebno po tolicih nezgodah, ter bojimo se, da ima tudi ona mej saboj elementov zlasti enoletnih nemških mladeničev, kateri so Avstrijci samo na videz, a v notranjem srcu goreči za Moltka.

Tudi novčne razmere so v Avstriji zdaj še tako neugodne, kakor vse drugo. Nagla avstrijska vojna s Prusom bi torej bila neogibna avstrijska poguba. In vendar ta vojna utegne res naglo, naglo priti!

Podoba je, kakor bi vsaj nekoliko tega razumela zdanja vlada in zategadelj rada malo zasuknila na slavensko stran, ako se ne bi še zmirom preveč plašila

svojih Nemcev. Po pravici se je torej bati, da tudi vse njeno početje ne bi ostalo tako polovično, kakor je bilo po navadi polovično vse, kar je zadnja leta Avstrija koli počenjala.

Pogledimo še, kako se ima Avstrija s slavenskimi narodi?

Čemú bi tajili, da so se naših plemen srca za Avstrijo nekoliko ohladila, ker je to že vsemu svetu znana resnica, katere je največ kriva baš Avstrija sama! Vendar je češko-moravski in slovenski svet položen tako, da se mi ne moremo veseliti Prusov, kakor se jih veselé avstrijski Nemci, ker se je bati, da nas ne bi otéli nego osvojili. In kar osvoji Prus, to zna tudi požreti in čudovito prebaviti. Najžalostneje nam to razodevajo Poljci, kateri se krvavo bojujejo z Rusi, za svoje pravice hrabro potezajo v Avstriji, — a kaj delajo mej Prusi? Molče in trpé negibljivi. Ako tam niso že zdaj vsi ponemčeni, izvestno bodo v mali dobi. Svoja korist nam torej še zmirom ukazuje, boriti se in delati na vse kripljo za obstanek avstrijske države, ker se borimo tudi za svoj obstanek ob enem. A pozabiti ni druge, velevažne stvari. Avstrija namreč nima za soseda samo silnega Prusa, ampak tudi mogočnega Rusa, — in ruski car je slavenski car, čegar politika si je mej Slaveni dala tak nalog, kakoršnega je Prus mej Nemci letos malo ne že dovršil. Katko v naj v svojih novinah „Moskovskih Vedomostih“ govori, kar mu je koli drago, Rus bode vedno izkušal, Avstrijo tako izpodriniti s slavenskih prostorov, kakor jo je Prus izpodrinitil z nemških. Tega si razumnejši Nemci sami ne prikrivajo, vedóč, da od vzhoda proti zahodu se narodje vrsté v kulturi, na katere vrhunci je zdaj baš tisto pleme, ki se s hrbtom dotika najprostornejšega slavenskega sveta. Prus tudi tam to veledobro umeje ter se nikakor ne protivi, — nego naopako je podoba, da res ima z Rusom na tanko dogovorjeno zvezo, starejšo od lanskega in letošnjega leta. Samo v krimsko vojno se ozrimo! Kaj najdemo tam? Pač ugledamo Avstrijo nasprotno Rusom, kateri so jej 1848. leta pomagali upokoriti Ogrce; a Prusa bodemo zastoj iskali mej ruskimi sovražniki. Tako zopet lani in letos nahajamo Rusa mej pruskimi največjimi prijatelji. Kaže torej vse, da bode Avstrija hitro zgrabljena za svoje nemške in tudi slavenske zemlje, morebiti celó za oboje ob enem; kajti da ruska politika, naj séde na ruski prestol, kdor koli hoče, res kedaj odstopi od namere, za katero se že toliko časa neprestano in dosledno trudi, naj veruje, kdor more, — mi ne verujemo. A da si bode Pruska svojih koristi pazila tudi o tej priliki, nikakor ni dvomiti. Zato bi nemškemu pohlepu utegnili v žrtvo pasti Čehi in Slovenci, kakor smo že prej omenili, zaradi česar se je te doba zeló bati in Čehom in Slovencem.

Kam je torej izginila avstrijska tolika stara sreča? Uničila jo je sama Avstrija, ker nikoli ni razumela svoje stojázni, ter bojimo se, da je niti zdaj ne umeje.

Ako se na Dunaji te dobi avstrijski Slaveni snidó v zbor, kakor je čitati po vseh novinah, naj torej ne pozabijo, da se bodo nekateri mej njimi posvetovali morebiti o večni bodočnosti svoje dežele in svoje narodnosti, ter zategadelj naj, — odslovivši tisto oportunistvo, katero najbolj za-se in denes samo za jutranji dan skrbi, — premišljeno delajo kakor zahteva ozbiljnost tolicege posla.

Magjari in Hrvati.

Bukareštanske novine „Freier Orient“ v obširnem

dopisu iz Zagreba razlagajo, da si novi hrvatski ban Bedeković in njegov sekcijski predstojnik Šuhaj ostentativno prizadevata stopiti z narodno stranko v dotiko in pot nakopati spravi Hrvatov z Magjari. Dopisnik misli, da se to godi po želji grafa Andrassyja, česar odkritosrčnosti pa v Zagrebu ne morejo prav verovati. „Fr. Or.“ torej išče razlogov, zakaj so ošabni Magjari naenkrat postali Hrvatom nasproti spravedljivejši in popustljivejši, in našteva 3 razloge. Največ priglavitice dela Magjarom rodeča se zveza Hrvatov, Srbov, Romanov, Slovakov in Rusinov, in to tem bolj ker se je nadejati, da se ta zveza še razširi in ojači. Pri tej priliki razvija „Fr. Or.“ potrebo in važnost slavenskega kongresa, o katerem pravi, da ko bi se na njem storila velika zveza vseh avstrijskih slavenskih in romanskih plemen, bi to bil prvi korak do avstrijske konsolidacije, ali pa — če kdo tako hoče — do njenega razpada: do konsolidacije, ako bi se Nemci in Magjari odpovedali svojemu neopravičenemu gospodovanju in bi se v državni zvezi zadovoljili z ono mero pravic, s katero bi se merilo tudi drugim narodom. Do razpada pak bi taka zveza peljala, ko bi Nemci znebiti se svojih svinčenih podplat leteli združeni Nemčiji v naročje in Magjare prepustili samim sebi, ki bi potem brez podpore ostali in se ne mogli upirati proti slavenskemu in romanskemu pritiskanju. Enega kakor družega se Magjari bojé, kajti priljubljenemu gospodovanju se oni ne hoté odpovedati, in drugo bi bila njih politična smrt. To rodečo se zvezo hoté Magjari torej že v kali zatreti in zato hlinijo Hrvatom prijateljstvo.

Drugi razlog magjarske spravedljivosti je novo dolitavsko ministerstvo, ki se kaže, kakor da bi hotelo federalizem uvesti (?), in tako zadovoliti razdraženim narodom v monarhiji. Federalizem pa je za Magjare kakor za Nemce toliko kakor — reakcija in Magjari se mu bodo vsakako protivili, morebiti se ga celo z orožjem branili. A Magjari tudi vedó, kaj se pravi v burnih časih nezadovoljno Hrvatsko šteti med svoje neprijatelje; spominjajo se leta 1848, bana Jelačića — in od tod njih nepričakovana spravedljivost napram Hrvatiki.

Tretji razlog za magjarsko prijazno lice nahaja „Fr. O.“ v zunanji politiki, zlasti v politiki, katere se je Srbija poprijela v orientalskem vprašanju. Srbija dela Turški in njenim prijateljem mnogo skrbi, odkar je na dan spravila „bosniško-hercegovinsko“ vprašanje, ker je s tem dokazala, da umeje „svojo nalogo postati „Piemont balkanskega poluotoka.“ Prejšnje prijateljstvo mej srbsko in magjarsko vlado visi samo na eni niti, ki se takoj raztrga, ko Srbija s prvim korakom pristopi k jugoslavenski združevanju. Magjari so se tedaj zdaj zopet spomnili poprej pozabljenih Hrvatov, da bi jim ti bili protipeza proti Srbiji. Magjari imajo mnogo razlogov sprijazniti se s Hrvati, ki pa so prepričani, da od njih nimajo pričakovati odkritosrčnosti in pravega sočutja, ampak da jih vodi le strah, sebičnost in drugi nečisti nagibi. Hrvati se zategadelj ne bodo dali tako z lahko vloviti, ampak bodo postopali previdno in tirjali takih poroštev, ki jih bodo varovali goljufige in magjarske nezvestobe. Prazne besede Hrvatov ne bodo nikdar odvrnile od jugoslavenske zveze — pravi „Fr. O.“ — Mi bi zaradi jasnosti le hoteli vprašati: Ali bi poštene koncesije magjarske bile kos kaj tacega storiti? Če so temu kos, potem zastoj snujemo jugoslavenske programe, zastoj kličemo po slavenskih konferencijah!

Politični razgled.

Državni zbor ni še dobil željno pričakovanega odgovora na Herbstovo interpelacijo. Odgovor je neki v ministerskem zboru že potrjen in zdaj le še čakajo, da ga cesarju predložijo, ki se je te dni vrnil iz Pešte. V zadnji seji je poslanska zbornica potrdila gališko železnico Stry-Lvov, je volila neke odbore, potrdila postavila zaradi spremembe nekaterih volilnih okrajev za poslansko zbornico na Českem in Moravskem, kupčijsko in mornarsko pogodbo z nekaterimi ameriškimi državami. V finančnem odboru so sklenili, da toliko časa ne postavijo na dnevni red dovoljenja davke pobirati še aprila meseca, dokler vlada Herbstu in tovarišem ne odgovori. Ustavoverne novine vedno rinejo na površje postavlo o direktnih volitvah, katero naj bi ustavoverneži predložili, če si tudi niso večine v zboru svesti. V ustavovernem shodišču je eden poslancev svetoval, naj se izdela postava, da mora nehati sedanje objektivno postopanje proti novinam in peticijski odbor gosposke zbornice je besedoval o prošnji društva „Concordia“, naj se odpravi časnikarski kolek; odbor ni nič sklenil, češ naj poslanska zbornica izreče svojo prvo besedo. Tu bi imeli liberalci priliko govoriti in kaj storiti za svobodni tisk; kaj pomaga, ako se zdaj rependijo zaradi vsakdanjih konfiskacij, katere se vršijo po postavah, ki so jih ti „liberalci“ sami skovali. Kaj vlada za drugo dela, o tem ni nič slišati, torej tudi nič poročati.

„Wien. Abpost“ prav resno in kakor se sploh meni na cesarjevo željo krepko oporeka vsem glasovom, ki trdijo, da bi bilo stanje grofa Beusta kolikaj spodkopano ali v nevarnosti. Poluradne novine trdijo, da odkar je Beust prevzel ministerstvo zunanjih zadev, še nikdar ni bilo govora o tem, da bi on odstopil in se kdo drugi posadil na njegovo mesto. To pojasnilo je vsakako pomenljivo zlasti zdaj, ko se govori o spravi in porazumljenji vseh narodov. Znano je namreč, da vsi opozicijski narodi Beusta hoté odpravljenega vedeti, in da so ga do zdaj manj ali več podpirali samo Nemci po tem, ako je Beust bolj ali manj vedel obratovati svoj politični plašček po nepretrpljivih tirjavah avstrijskih Nemcev. Pomenljivo je za nas tudi to, da so Nemci zadovoljni s tem razjasnilom uradne, „Wien. Abendpost.“

O zadevah vojaške krajine poroča „P. Naplo“: Grofu Andrassyju se je pri njegovi zadnji nazočnosti na Dunaji posrečilo vprašanje zaradi vojaške krajine konečno rešiti. Vojaška granica se bode po tej

„rešitvi“ prepustila ogerski državni polovici v upravljanje, za to pa bo Ogerska svoje doneske k skupnim državnim potrebam povečala za 2 %. Militarni komandi v Zagrebu in Petrovaradinu pridete pod oblast ogerskega ministerstva za deželno brambo, pod čegar vodstvom se bode vršilo „civilisovanje“ vojaške krajine. „Civilisovalo“ se bode tako, da se bode kolikor mogoče pazilo na vse koristi. Krajinske komunitete smejo nekoliko lét obdržati svojo sedanjo organizacijo. „Zadragam“ se bode prepustilo, ali se hoté prostovoljno razdružiti, ali pa se predružititi na podlagi dotične postave hrvatskega deželnega zbora. Šola in policija se bo le počasi in polagoma predružitela. Vsi upravni častniki ostanejo v svojem dosedanjem delokrožju, in v materialnem oziru ne bodo trpeli nobene škode. Cestam in železnicam se bode naklanjala posebna pozornost. — Počakati je, kaj porekó k temu graničarji sami in hrvatske narodne novine.

Pariz in ondodni dogodjaji tem bolj vseobčno pozornost za-se tirjajo, čem manj je tega gibanja značaj in namen jasen. Ako odštejemo umor dveh generalov in nekatere druge posilnosti, katerim se pri tako naglih in nepripravljenih dogodjajih ni izogniti, je videti, da pariško gibanje ni socijalistično, ampak čisto republikansko, sicer bise ne dalo tolmačiti, kako da je srednji stan kolikor toliko z gibanjem potegnil, tako tudi nacionalna garda in večji del tudi vojaštvo. Pariz je nekoliko razžaljen, da se narodno zastopništvo ni hotelo tje preseliti; to razžaljenje in pa izvestno monarhični značaj tega zastopa pariški upor zagovarja. Dozdaj nepoznana vlada hoče republiko in to izreka v proklamaciji, v kateri razpisuje volitev srejskega zastopa okolo 300 mož, kateremu hoče potem vso moč odstopiti. Ta zastop se je večeraj volil. Nepoznana vlada na dalje obeta, da bode mirovne pogodbe spoštovala na korist republikanski Franciji in splošnemu miru. To bo mogoče zadostilo, da se Prusi ne vernejo nazaj v Pariz, kamor so bili že namenjeni, in da bode morala legalna vlada pogajati se s pariškim mestnim zastopom, to tem bolj ker se je 20 pariških „županov“ in večina pariških poslancev pridružila pariškemu gibanju. General Vinoy mora že zdaj Versailles utrjevati proti nevarnosti, ki narodnemu zastopu žuga iz Pariza. Legalna vlada nima skoraj nobene armade, torej s zažugano silo ne bo nič, in če se tudi obistini, da ima Faidherbe organizirati redno armado. Vsi elementi te prihodnje armade so do zdaj še pridani priliki fraternizirali s Parižani. Thiers sam je menda že poskušal pogajati se, kajti zadnji telegrami pripovedujejo, da so ga v

Parizu ujeli. Prihodnji dnevi nam zastavico gotovo vsaj nekoliko rešijo.

Car Wilhelm je odprl nemški državni zbor s prestolnim govorom.

Iz Londona se telegrafira, da si Napoleon obeta, ka se zopet vsede na francoski prestol. Svoje upanje stavi na sedanje homatije.

Razne stvari.

* (Kaj tacega je le na Slovenskem mogoče.) Eden slovenskih narodnjakov mariborskih je pri c. kr. okrajni sodnji v Konjicah vložil slovensko prošnjo za eksekucijo. Prošnjo je najprvo v roke dobil pristav Wagner, ki jo je izročil vodju zemljišnih knjig Kotzmuthu, naj jo reši. Kotzmuth vpraša Wagnerja, ali naj jo reši slovenski ali nemški. Wagner odgovarja, da ko bi on (W.) znal slovenski, da bi jo rešil slovenski. Kotzmuth jo res reši slovenski in jo nese sodniku Pucherju, naj bi jo podpisal. Pucher nevoljno vpraša svojega uradnika: Zakaj ste pisali slovenski? — Kotzmuth: Wagner mi je tako velel, sicer naš razčešjejo po časnikih in prosilec nam nemški odlok še povrh nazaj pošlje. — Pucher položi vso prošnjo k drugim spisom. Dinar pride nad pisma, jame prepisavati in prepise tudi slovenski odlok na slovensko vlogo in pritisne pečat nanjo. Ko Pucher to zapazi, noče podpisati in stvar zopet odloži. Uradniki ga priganjajo, a stari birokrat se izgovarja: „Ne upam si slovenskega podpisati, ne umem dovolj, bi znalo kaj „falenege“ biti.“ Kotzmuth svojemu predstojniku slovenski odlok od besede do besede prestavi. A Pucher noče slovenskega pisma podpisati, zaukaže, naj se naredi nemški odlok in naj se prilepi na slovenskega. Tako se je tudi zgodilo. Kdor ne verjame, naj se potruži v našo redakcijo in videl bo ta „unicum in genere suo.“ Videl bo še več. Lepo pisani a prilepljeni slovenski odlok nosi c. kr. sodnijski pečat, nemški odlok pečata nima, ker je bil dinar odstrigel prekratek „blek.“ Če to ni nepostavnost, potem ne vemo, kaj je postava. Pa storiti ni nič. Više gosposke tacih pritožeb še ne rešujejo. Mi smo to stvar dali pred javnost, naj tisti, ki imajo čuvati nad postavami in nad narodi, delajo dalje, mi jim radi postrežemo s Pucherjevim pismom. Ad personam Pucher naj le še dostavimo: Ko se je sedanji mariborski sodnik Ribič selil iz Konjic, pisal je konjiški notar Schmidt onda med Nemci nekje služočemu prijatelju Pucherju, naj se oglasi za sodnikovo mesto v

Listek.

Francozi pod Napoleonom Bonapartom 1797. leta prvič na Slovenskem.

(Iz Vodnikovih „Ljubljanskih Novic“ 1797. leta.)
(Dalje.)

Drugi dan pride sovražnik zjutraj z veliko večši množico, popade generala Gontreila, ta se drži trdno v Žabnici do dveh popoldne. Tem časi se prepelje strelna priprava čez Trebiž. Ker pak generalov Bajaliča in Očkaja ni bilo ob pravem časi na pomoč, ino ker je sovražnik ob štireh po pol dne z dvema silnima trumama proti desni ino levi roki Gontreilove vojske drl, naših pak je premalo bilo, zato sta bila general Gontreil ino grof Vratislav, generallajtenant princ čev, ranjena, ino vojska primorana, Žabnico sovražniku pustiti, ino se nazaj potegniti, da-si se je z vso častjo bojevala.

Ker so vrata pontabeljske bile predrte, princ je prisiljen bil, ne na boj temuč na bran se držati. Tedaj je bilo feldmaršallajtenantu knezu Reussu ukazano, s svojo vojsko z gorenjske kranjske strane čez snežnike ino čez Ljubelj v Šentvid na Korotan iti, da je cesto proti Judenburgu pokrival. Tudi je tja šel feldmaršallajtenant Kheim s svojimi soldati. Feldmaršallajtenant Merkandin je še pri Celovcu ostal s poveljem, ne v boj se spuščati, ako prevelika sila pride. Ta se je tedaj 29. dan sušca proti Šentvidu k veliki armadi nazaj potegnil.

General Seckendorf je 28. dan sušca na Savi pri Črnovčanah ležal; piketi ino prednja vojska je nad Ljubljano dosegala.

Naša leža pri Šentvidu na Korotanu ni obetala dobra biti za boj. Sovražnik je naprej hitel po cestah od Beljaka, od Celovca ino sem ter tja skozi gore; princ je tedaj sklenil armado na 30. sušca iz Šentvida vzdigniti, zadaj se pri Hohenfeldu tesno vkup postaviti ino pomoči iz notranjih dežel čakati. Pri Šentvidu je pustil zadujo vojsko pod generalom Brady; za pomoč je postavil dve brigadi generalov Mitrovskega ino Lindena na na šev (en echequier), da bi generalu Brady v silo pristopila.

Nadaljevanje, kaj se je na Kranjskem godilo ino pripovedovalo.

28. sušca je bil v Trstu teater spet odprt. Francozi so bili pri komediji, ali Tržačanov malo. Drugi dan je Brechet (Brešé), tržaški komandant, oznanilo dal, da se ljudje ne boje zavolj Francozov h komediji priti; da ga bode veselilo, če bodo za naprej po navadi veselo se slajali.

V torek (tudi 28. sušca) je Tercey batalijon pod oberstarjem Stadlerjem šel čez Savo na Črnovce, kateri je v nedeljo (26. sušca) z Vrhnike prišel. Okrog Ljubljane so bili povsod piketi razstavljeni, veliko konjikov je stalo zvonaj mesta; ali počasi je narvečji del proti savskemu mostu potegnil. Piketi ino straže so po hribih, polji ino zunaj mesta po vseh cestah stale. Vsi smo bili v čudnem čakanji tistih reči, katere so imele čez-nas priti. Zvečer zagledamo, da

zadnja vojska že pri Savi na Ježici leži, kjer je bilo veliko ognjev. Vendar so se proti Viču še ognji po samem videli, katere so cesarski piketi imeli. Francoski naprednji piket pak je bil nad Škandrom na Blati.

Na tihi torek (zopet 28. sušca) so tukaj okrog Ljubljane narzadni cesarski piketi stali; mestna gosposka je oštarije odkazala, v katerih so zabstojn piti ino jesti dobili. Na večer so se vsi cesarski po polnem čez Savo potegnili. Denes je mestna gosposka zapovedala, da se imajo vsi tiho pri miru držati, kadar Francozi pridejo, da se kaka nesreča ne primeri.

Tiho sredo (29. sušca) zjutraj nismo ne Francozov ne Cesarskih videli. Proti pol dnevi so nekateri cesarski piketi skozi mesto hodili; zvečer so vsi piketi proti Savi potegnili. General-Šulčevka se je z dvema cesarskima skozi peljala k svojemu možu (Schulzu), cesarskemu generalu, kateri v Roverbeli na Forlanskem ranjen leži. Noč je bila tiha ino po Ljubljani mej dvema vojskama vse pri pokoji. Cesarski so must na Savi odkrili, da se čez ni moglo.

V četrtek zjutraj (30. sušca) prijezdi francoski obristlajtenant s trobentarjem ino onima dvema cesarskima huzarjema (ki sta spremljala gospo generala Schulza). Pravi, da nese pismo na generala Hohencolerna. Pride ob pol dne nazaj kosit ino pove, da oznanilo od generala Bernadotta na Krajnce pripravljeno, na Vrhniki leži. Po poldne so se trije, od mesta poslani, z njim na Vrhniko peljali, da so šli generalu deželo priporočiti, da bi prizaneel ino ji na-

Konjicah. Pucher mu odpiše, da on ne sodi v Konjice, ker slovenski ne zna. Notar Schmidt, ki pozna naše pravne razmere, mu hitro odgovori: „Darüber mach' dir keine Sorgen.“ Pucher prosi za službo, jo dobi in zdaj uraduje, kakor smo zgoraj popisali in više gosposke — no, te ga pusté uradovati, kakor mu drago. Mi smo Pucherjevo pismo poslali neposredno nj. ekselenci g. ministru Habietineku, da se nihče ne bo mogel izgovarjati, ka mu je neznanó, kako se s Slovenci ravna.

* (Javna pohvala.) Deželni šolski svet kranjski izreka z oglasom dné 9. marca t. l. naslednjim pospeševalcem šolstva hvalo in pripoznanje: 1) Osebnó so opravljali in oskrbovali prostovoljne šole: Župni oskrbnik Lorenc Mencinger na Golem; Janez Ankerst v Javorji; Ignacij Tavčar v Želimljah; Janez Teran v Zlatem polji; Janez Kapus v Pečah; France Završnik pri sv. Gothardu; Janez Podgoršek na Ubelskem; Janez Dolničar v Planini nad Jesenicami, Jernej Ramoveš v spodnji Idriji in Ivan Zagorjan v Rovtah. 2) Posebnó marljivo sós svojim upljivom pripomogli šolstvu: Okrajni glavarji v Postojni, Črnomlji in Planini; dekana Jože Rozman in Anton Aleš; župnik Šentmarjetski; Simon Zadnik v Vrhu; Anton Krašovec v Adlešiču; Gašper Gašperlin na Bučki; Matija Marolt v Dobrnčah; Andrej Skrabec v Toplicah; Janez Burger na Brdu; Jože Lomberger v Tujncah; Florijan Prelesnik; Janez Kapel pri sv. Jakobu; Antou Namre v Šmartnem pod Šmarno goro; Janez Dolinar v Kopanjem; Anton Anžur v Šenčurji; Janez Kaplenk na Blokah; Janez Knavs, vikarij na Krškem; župni opravniki Janez Kramar v Čemšeniku in Jože Razboršek v Vodica; duhovščina v Horjulu in Št. Vidu nad Ljubljano; župni kopertorji Jurij Jarc v Št. Mihaelu, Anton Hočevnar v Dobrnčah, Janez Kobilica pri sv. Petru in Valentin Skulj v Dolu. Izmej učiteljev: Jakob Mencinger v Drnovem; Peter Cebin v Kranji; šolski vodje: Janez Juvan, Miha Lazar in Lorenz Sadar; učitelji: Jože Tuma, Janez Mandelc, France Mrcina, France Kenda, Nikolaj Stanonik, Franze Muhič, Luka Kožub, France Lunder, Gregorij Koželj, Valentin Krek, France Golmajer, France Gros, Anton Bezeg, Matija Bernik, Jože Jerom, France Duhnar, Gregorij Arko, Alojzij Jerše, France Črnilec, Jurij Adlešič in učiteljica Marija Jakl. 3) Gmotno so podpirali šolstvo: Deželni zbor kranjski, ki

klade ne naložil, ker je revna, kamenita ino od voske izmolzena. Oznanile so na Vrhniko našli, ali generala Bernadotta ne.

Tihi petek (31. sušca) zjutraj ob osmih prijezdi francoski avtman s 40 huzarji, prinese oznanilo od Bernadotta na Kranjce, zapove, da se ima kranjski ino nemški natisniti; pove, da so Francozi že v Celovcu, ino gre zopet na Vrhniko nazaj.

Prvo oznanilo od generala Bernadotta na Krajnce je to:

„Iz general-kvartirja v Logatcu 9. dan meseca germinala ali zelenarja, v petem leti (29. sušca 1797.)“

„Divizijski general Bernadotte na Kranjce ino deželjake bližnjih dežel!“

„Da Francozi k vam gredo, ne mislijo nič hudega ne vam ne vašemu premoženju. Oni žele, oni hočejo, da vi v miru, brez straha uživáte dobičke svojega dela ino truda. To je povelje poglavitnega generala Buonaparta;*) on mi je naročil, voljo mu v tem dopolniti.“

„Ne bojte se za poštenje svojih žen, ali za ohranjenje svoje vere! Mi poštuje mo zadržanje ino navade vseh ljudi, zlasti vaše.“

„Naši soldatje bodo ostro v svoji dolžnosti držani, da ne bodo smeli nič krivega vam storiti. Vsak bo pri ti priči s mrtjo štrafan, kir se v vaše prebivališče s silo vrine ino se s tem ropanja dolžan stori.“

„Nismo enaki obdivjalim premagalcem. Naše priljudno zadržanje vas bode previžalo, da mi čez nadloge, katere vojska s saboj prinese, zdihujemo. Mi jih bomo lažje storili (olajšali). — Pridite ino ne zapuščajte svojega ognjišča!“ (Dalje prih.)

*) Tako Vodnik to ime največkrat piše, in iz početka ga je tudi sam Napoleon tako pisal, a pozneje po francoskem običaji. Bonaparte.

je v porazumljenji z deželno vlado iz preostankov dež. kulturnega zaklada odločil 1000 gld., iz katerih se je šolam omislilo vrtnega orodja in učiteljem, ki so bili gledé poduka o poljedelstvu posebno uspešni, dala nagrada. Enaki znesek je odločila ljubljanska hranilnica v ta namen, da se revnišim učencem oskrbe šolske potrebščine in učne potrebščine za šole. Dalje grajščak France Viktor Langer pl. Podgoro v Pogancih, Eduard Schaffer pri Trebnem; fužinski vodje Friderik Langer v Zagorji in Dobner na Fužinah pri Žužemberku; fužinsk in grajščinsk lastnik Victor Ruard na Savi; fužinski lastnik Karel Pibrovc v Kropi; župan Janez Prettner v Koroški Beli, župnik Janez Brodnik in Leopold Albrecht v Dobu; lastnik zavoda Alojzij Waldherr v Ljubljani; društvo čitalnica v Ljubljani; mestjani v Kamniku; nune v Ljubljani in Škofji Loki, frančiškani v Ljubljani, Rudolfovein in Kamniku in kapucini v Škofji Loki.

* (Slovenjegračani,) ki do zdaj niso sloveli niti kot pobožni niti kot klerikalni ljudje, se naenkrat v „Tagesp.“ nevoljno pritožujejo, da jim škof noče dati novega župnika, kteremu zopet Slovenjegračani nočejo popraviti starega „farovža“, in so tudi opazili, da je neposeden mesto mestnega beneficijata. V svoji položnosti žugajo, da si — ako škof hitro ne pomaga — pomagajo sami in si pokličejo zadnje dni oslovelega Pederzanija iz Dunaja, kteremu se je zarad njegovih pridig odvzelo dušno pastirstvo, ali pa da pristopijo k drugi veri. Mi bi tem pobožnim ovčicam svetovali: Naj iztirajo ondotne narodnjake, naj si najmó Pederzanija za župnika, enega sedanjih pariških rogoviležev za župana, Zimmermana za učitelja in deželi prihranijo stroške za zavod, ki se za visoke denarje zdaj zida na peščenem polji poleg Gradca.

* (Imenovanje.) Pravosodnji minister je imenoval dosedanjega pristava okrožne sodnije v Celji, g. Edmunda Schrey-a pl. Redlwerth-a za namestnika državnega pravdnika ravno tam. G. Schrey, rojen Kranjec, je slovenskega jezika v besedi popolnem zmožen in ga bode tudi pisal, kader bodo to velele više gosposke.

* (V slovenski čitalnici v Gorici) se napravi 26. marca t. l. ob 8. uri zvečer „beseda“, pri kateri se bode predstavljala glediščna igra: „Kteri bo?“ K tej besedi se vabijo vsi gg. družbeniki in pa prijatelji čitalnice. Odbor.

* (Baron Konrad) ni bil med tistimi c. k. namestniki in deželnimi predstojniki, ktere je bila vlada v dogovore poklicala na Dunaj. To moramo vladi tolmačiti kot dobro znamenje, kajti dokler bo Konrad smel poročati in nasvetovati o Slovencih, bode vlada malo prida zvedela, Slovenci pa še manj prida dobili.

Izpred sodnije.

Pri c. k. okrožni sodnji v Celji je bila 15. t. m. pod predsedništvom svetovalca dež. sodnije gosp. Alojzija Pesariča konečna obravnava proti Francetu Kuneju iz sv. Petra pod svetimi gorami. Franc Kunaj je bil nekrivega spoznan, in ker državni pravnik ni objavil upora, tudi takoj izpuščen. Ker bi utegnulo marksikterega bralca zanimati, podamo v naslednjem kratem posnetek iz dotične obtožbe:

France Kunaj, posestnik in krčmar pri sv. Petru pod sv. gorami je živel s svojo ženo Ano že dalj časa v nemiru, ker je imela ona preprijazno znanje s zdravnikom Aleks. Lukešičem, kteremu je Kunaj hišo prepovedal.

6. oktobra p. l. je prišel A. Lukešič ponoči med 10. in 11. uro v krčmo, ko je France Kunaj bil že v postelji, je z nekterimi gosti pil najpred pred krčmo in ko so ti odišli s krčmarico Ano Kunaj pred krčmo in znotrej do 6. ure zjutraj. Ana Kunaj je med tem časom Lukešiču najgorečje ljubezen obljubovala in sicer tako glasno, da je mož vse čul. Ko je France Kunaj ob 1/2 6. ure ustal ter našel svojo ženo še v družbi z Lukešičem, ji je dal klofuto, na kar mu je Lukešič protil, da ga vstrelji.

Vsled tega je trajal prepir celi dan, Ana Kunaj je vrgla v moža nož in krožnik in ga ni pustila niti doma obedovati, ampak mu je poslala jed v kovačnico.

Zvečer so bili v krčmi Jožef in Janez Korenini in France Herzel, kteri so čuli prepir mej zakonskima. Jožef Korenini si je prizadeval jih pomiriti, pa Ana Kunaj je bila trdovratna in ni hotela od svojega moža nič vedeti.

Ob 10. uri zvečer je spremljala Ana Kunaj Katarino Musil v njeno stanovanje, ktero je ravno nasproti stanovanju Aleksandra Lukešiča. Franc Kunaj je prišel za njo ter jej rekel, da naj gre domu. Ona je šla sicer, toda ne z njim, ampak zabavlja ino pred njim sama. Proti 11. uri zvečer, ko je bila Ana Kunaj v krčmi, pridejo Aleksander Lukešič, France Kunaj (Markec) in Mat. Kunaj pred krčmo, si pusté dati vina in pijo pri mizi na levo stran pred hišo. France Kunaj je svoji ženi prepovedal iti pred hišo k Lukešiču ter jej je žugal, kakor pravi priča France Kunaj po domače Markec, da jo sicer vstrelji.

Kljubu temu je šla Ana Kunaj pred hišo, se vsede k gostom, zabavlja svojemu možu, da ga več ne mara itd.

Prepir se vname, Aleks. Lukešič jezno skoči kvišku in pomeri s puško na Franceta Kunaja ter petelina napne. Franc Kunaj se umakne v hišo, pa pride nazaj s puško basano s šprihami še od zadnjega lova. Ker je Lukešič iz straha bežal za svinjak, udari France Kunaj svojo ženo z puško na hrbet in gre potem, ker ga je brat nazaj v hišo nagnal, s puško v roci v hišo po stopnicah. Ko stopi na peto stopnico, mu vrže žena z vinom na pol napolnjeni bokal na glavo ter steče za Lukešičem za svinjak. Franc Kunaj zadet se obrne, v istem hipu se čuje pok in Ana Kunaj se zgrudi na oglu svinjaka, 5 sežnjev oddaljena, na tla, Franc Kunaj pa gre mirno v hišo.

Ana Kunaj je v malo minutah umrla, kajti zadelo jo je 36 šprih in jej prizadelo smrt.

Zbog tega je bil France Kunaj obtožen zločinstva umora oziroma uboja. On je priznaval, da je njegova žena prejela smrt iz njegove puške, da je pa ni z namenom usmrtil, ampak da se je takrat, ko se je obrnil na pragu, sprožila puška sama, ker se je s petelinom ob vrata ali kamenite podboje zadel.

Sodniški ogledi, zagovor obtoženca in cela obravnava so storili to izpoved popolnoma verjetno, France Kunaj je spoznan nekrivega in oproščen, kar se mu lahko iz srca privoščiti.

Glasovi izmed občinstva.

(Za zadržaj in obliko tega predela ne prejemamo nobene odgovornosti.)

Bral sem v štev. 24. „Slov. Naroda“ dopis iz Gorice 23. februarja. Koliko je resničnega v tem dopisu, upam da bode „Soča“ po svojem tajniku svetu pokazala, zatorej nočem se spuščati v natančen pretres tega dopisa. Molčati pa vendar ne morem o opazki dopisnikov, zarad ktere ne trpi samo moja oseba, ampak tudi narodna stvar.

Dopisnik pravi, da „slovenski za silo, a prav rad govorim, če tudi ne zmerom dobro“; to pa prav lahko preziram, ali kar nadalje piše, da sem trdil med drugim, da ako se tirja združenje vseh južnih Slavenov, se s tem podira moč države, — ne morem prezirati.

Da se bode tedaj dopisnik prepričal, kako zanesljiv je negov vir in bode tudi svet regnico spoznal, naj pojasnijo sledeče vrstice:

Potem, ko sta gg. dr. Lavrič in Dolenc o zedinjenju Jugoslavenov govorila, izprosil sem si bil tudi jaz besedo in tako-le govoril.

Častita gospopa! Pokazala sta moja predgovornika na velikem polju važnost in korist materijalno in politično s zedinjenjem Jugoslavenov. Jaz hočem pa stopiti na malo polje in tudi nekoliko o tej koristi govoriti. Gospod! Rekel bo eden ali drugi, da na eni strani zedinjenje podiramo, a na drugim da je iščemo; t. j. mi zatiramo zedinjenje na Dunaji in iščemo napraviti zedinjenje na jugu. — Gospoda! Ako bi vsaki človek bil tak kakor bi moral biti, t. j. ko bi gledal, da bo na korist svojega brata živel, ne pa ravno nasprotno, ne bi bilo treba društev ne razdirati ne napravljati. Ker pa zmiraj večja moč manjšo tlači, in ko vidimo,

da vkljub postavam in našim tirjavam po taborih se nam vendar ne v naših uradnih, ne v šolah pravica ne skazuje, potrebno nam je tedaj, da se zedinimo, ako si hočemo kaj pridobiti."

Na ta moj govor je poprijel besedo g. dr. Tonkli in je proti meni v smislu dopisa iz Gorice govoril. Ko je on končal, sem jaz še te-le besedice dostavil: "Kakošno združenje mi na Dunaji zatiramo, mislim je obče znano, in več ko več g. dr. Tonkliju."

G. Oblak je pa potem dodal natančno pojasnilo in je pokazal, kako zedinjenje mi na Dunaju zatreti hočemo. —

V Solkanu 3. marca 1871.

Matija Doljak.

Listnica vredništva.

G. dopisniku iz Boljunca: Vaše šale o "türkische Sprache" še mi nismo razumeli. Naznanite nam dogodek, za šalo bomo sami skrbeli; zdaj ne vemo z Vašim pismom kaj začeti.

„SLAVIJA“

vzajemno-zavarovalna praška banka.

Pregledovalni odbor

za

Slovenijo in Istro

si je izbral za predsednika:

dra. J. Bleiweisa v Ljubljani,

za podpredsednika:

dra. E. H. Costo v Ljubljani,

kar se vsem članom banke "Slavije" naznanja.

Glavni zastop vzajemno-zavarovalne praške banke

"Slavija" v Ljubljani.

Jan Lad. Černy.

Služba orglarja in cerkovnika

v Kamnici pri Mariboru se bo začasno podelila. Prošniki naj svoje prošnje vložijo do 1. maja pri podpisnem farnem predstojništvu.

Farno predstojništvo v Kamnici pri Mariboru.

19. marca 1871. (Pošta Maribor.) (2)

Vsled dedščine iz Neapelja sem dobil v posest izdatno zbirko **dragotin** iz pravil koravd (garnirano) namreč (colliers), **vratne verige** za gospé (dolge dovolj, da se n. pr. za otroke iz ene naredite dve), potem **zapestnice**, **broše**, **uhane**, ktere vkup ali v večih partijah še mnogo ceneje prodajam, kakor kažejo sledeče prenizke cene.

Ako kdo želi, razpošiljam z vratéčo se pošto za gotovo denar ali proti poštenu povzetju posamezne dragotíne, in sicer:

1 colliers á 16 gld.

1 zapestnica á 7 gld.

1 broša á 5 gld.

1 par uhanov á 6 gld.

Pri 2—4 naročilih vkup 10% rabata.

Da se v okom pride nepotrebному dopisovanju iréčno pristavljam, da so modéli enaki, broše okrogle, uhani okrogli ali zvončkasti, okóv kakor navadno, in da se bodo barve po želji kolikor mogoče dobro (svetlo ali temno) izbrale.

Prodajalci, — posebno pa gospé, ki morejo dragotíne same rabiti, naj se poslužijo te prilike, namestu da bi svoj kinč v detailu navadno po nezasišano visoki ceni kupovale.

Garancija za lepissime prave koravde.

G. J. Lang.

Schloss Mirabell, Salzburg.

(1)

Ediná zaloga najnovjših znajdeb.

Svarilo. Po meni v kupéijo spravljena „Pasta Pompadur“, ki je kot izvrstna skokoma našla obče priznanje, nekoliko časa neke firme ponarejajo, naj torej p. n. občinstvo zvé, da se edino prava izvorna obrazna pasta dobiva le pri podpisnem. Ona hitro vse odpravi spuščaje na obrazu, sajeeve, pege, šinje, sploh ohranjuje, olepšuje in mládi obraz. Piskere po gld. 1.50

Vse je mogoče. Kdo bi bil prej vrjel, da se bo znašlo, kako oko varovati pri vtikanji niti v iglo; s prostim prav umnim orodjem se je posrečilo, da more slabo oko tudi v mrtku v najtenjo iglo lahko vdéti nit, iu velja ta strojček s podukom le 25 kr.

Zobje ne bole več. Vsak zobobol, izviraóč iz revme ali prehlada, se mahoma ozdravi z novimi berolin-skimi zobnimi kapljami. Poroštvo tako gotovo, da se vrne denar, ko bi kaplje ne pomagale. 1 flaçon s podukom 80 kr.

Politur pasta. Neprecenljiv domač pomoček, s katerim vsakdo lahko zastarelo ali oslepelo pohištvo itd. prelepo politira. Škatljica s podukom za celo garnituro 80 kr.

Snažilna krogla za srebro (putz-kugel), izvrsten pomoček ponoviti in osnažiti oslepele kovinske predmete. Nepogrešljivo za zlatarje in srebrarje, po 5 kr.

Regulator za vse ure je regulirana solnéna ura s kompasom, vsacemu priporočljiva, ker se po njej gotovo vsaka mehánína ura dá vrediti; fino po 25 kr.

Štupa za pranje. S to štupo si prihraniš čas, delo in denar, zlasti pa se perilo bolj varuje, kakor sicer. Funtni paket po 22 kr.

Amerikanske patentirane zavarovalne ključavnice, izvrstno delane, proti vsacemu lomastu manje po 30, 40, 50 kr., veče po 70, 90 kr. 1 gld., velike z dvema ključama po 1 gld.; k popotnim torbam po 25, 40--50 kr.

Praktični so ostrogi za hlače, ki pri slabem vremenu hlače branijo omadeževanja, par po 10 kr.

Angležke škarje iz najboljšega jekla, različne vrste različno po 20, 25, 30, 35—45 kr., verižica 10 kr. Prav koristne so nove mašinske olovke, brez sitnega ostrenja, tudi se špice ne lomijo: v les vdelane po 10 kr., v kost po 15 kr., s peresnim ročnikom in nožem 90 kr.; potrebna tekočina za 3 mesece 10 kr. Kos union-radirgumi za svince in tinto 5 kr.

Nog ne premakati je vsacemu svetovati. S pomočjo izvrstne Metzgerjeve apreture za usnje, ki dela usnje mehko in nepremakljivo, tako da se tudi še dolgo nošeni črevlji ne premočijo, najbolje se doseže ta namen. 1 flaçon po 60 kr.

Perzijsko barvilo za lase, s katerim se mahoma sivi lasje ali rujavo ali črno pobarvajo; ob enem ohranjuje naravno čvrstost. Ono je iz želišč in vse neškodljivo. Karton s podukom 2 goldinarja.

Najnovjša štupa za rjó, garantirana. Z njo se odpravijo vse rjavine s platna, svile in drugih tkanin, tudi z jekla in železa.

Obročji za kurja očesa iz angorske volne, 12 za 25 kr.

Angleški lak za usnje, kteri dela usnje mehko in ga lakira ko zrcalo; mal flaçon 25, velik 45 kr.

Tekoč lim. Nepogrešljiv v vsaki hiši, ker si lahko vsak sam oskrbi v vsakem gospodarstvu pripetijoče se popravke; ta lim se drži leta in leta in semrzal rabi. Velik flaçon po 25 kr.

Nedišče, nepremočljive posteljne vloge, braneče proti premakanju pri otrocih, bolnikih in otročnicah; po 90 kr., gld.: 1.20, 1.50, 1.70.

Č. k. privil. saponinsk masten éter v kratkih trenutkih odpravi vsakojake madeže iz vsake obleke in tkanine brez izjeme. Ta novi izdelek v svojem učinku prekosi vse enake fabrikate, ker nobene barve ne oškoduje, se mahoma posuši in ne diši. Priporočljivo tudi za čiščenje rokavic. Flaçon s podukom 40 kr.

Štupa proti potečim se nogam odpravi sitni pót na nogah in iz njega izviraóčo smrajo; tudi obutalo konservira. Škatljica s podukom za 3 mesece dovolj po 50 kr.

Pariski univerzalni kit nerazrušljivo in hitro zveže ne le steklo, porcelan, kamen, morskó peno, les itd., ampak tudi različno združuje: n. pr.: les s kovino, porcelan s steklom itd., tako da je kakor en kos. Paket tega vsaki hiši potrebnega blaga le 10 kr. Tak kit tekoč prav dober, flaçon 30 kr.

Pečatne marke za pisma, hi so zarad ročnosti, cene in gotove zaporice bolje kakor oblati ali vosek, najlepše, z vsako firmo, grbom, imenom ali monogramom. 500 mark po gld.: 1.30, 1000 mark 1 gld. 60 kr.

Regulator-peresa popravljiva za vsako roko in vsak papir, tako da je z istim peresom mogoče najtenješe kaligrafíne, pa tudi najdebelejše črte pisati. 12 peres 24 kr.

Prave angležke britve z dvema nožema po 20, 30, 40 kr.; s 3 noži po 50, 60 kr., najfineje s 3 noži po 60, 70, 90 kr., 1 gld.; s 4 noži 80 kr., gld.: 1, 1.20.

Najviše patentirana mišnica za miši, podgane, krte

Svarilo: Ker se imenovani predmeti tudi ponarejajo, obračam pozornost na to, da se le v podpisanej zalogi, dobivajo nepopačeni. Ceniki vsih predmetov v zalogi se oddajajo brezplačno. Tudi obračam pozornost čestitih prebivalcev po deželi na moj komisijski oddelek, to je edina štacuna v tej struki, v kateri se najmanjše in največje naročilo iz kterega koli oddelka, hitro in jeftino dovrši, priporoča se tedaj za obilna naročila

(12)

prva avstrijska komisijska štacuna A. Friedmann-a na Dunaji, Praterstrasse 26.

in škričke. Prodaja se z garantijo velika kositarjeva posoda po 1 gld.

Najboljše zdravilo ohraniti si frišne lase in bele ali sive počrniti je orehovo olje; vsi kemični preparati so škodljivi. Učastujem se naznanjati, da imam bogato zalogo nepokvarjenega orehovega olja.

Praktična znajdba! Vendar se je posrečilo iznajdi prah za črnilo, kteri bo vsacemu po volji; prekosi vse dosedajne glede dobrote in cene. Če se prilije nekoliko vode se v hipu napravi najboljša črna tinta, ki je koj za rabo. 1 paket, dovolj za 1 bokal, velja 20 kr.

Brilantni prah, nov, dovršen, kemično sestavljen metaličen prah, ki se skaže vrednega svojega imena. Predmet, iz žlahtne ali iz nežlahtne kovine, ki je umazan, zastarel in ima neizbrisljive madeže, se s tem prahom podrgne in se briljantno sveti. Ta prah osnaži in polira predmete nenavadno hitro. 1 škatljica z navodom 25 kr.

Nova znajdba. Kemični svinčnik nadomestuje najboljše črnilo za znamkovanje; piše se z njim na robo, na kteri se hoče napraviti znamko, kakor z navadnim svinčnikom, in ko se je roba enkrat oprala, je znamka popolnoma črna in neizbrisljiva. 1 kos velja 35 kr.

Prah za posrebiti često izvrstno služi; posrebi vsako kovino v malo minutah in se posebno priporoča za predmete s srebrom platinane, ki so izgubili barvo. Predmeti pakfongasti se premené v srebro. 1 paket 25 kr.

Angležke škarje iz najboljšega jekla. 1 škarje za vrezovanje, najfineje 25, 35 do 45 kr. 1 škarje za izrezljavanje, najfineje 20—30 kr. Škarna verižica 10 kr.

Izvrstna lakna maža s kavčukom zmešana, da se usnje ohrani. 1 škatla (1 funt) 30 kr.

Coprniško črnilo za šalo in resnico. Pismo pisano s tem črnilom, ostane najbistrejšemu očesu skrivnost; le ta ga more brati, ki ima navod. 1 sklenica takega črnila 25 kr.

Električne krtačice za zobe, s kterimi se brez vsake paste in drugih zdravil (samo s čisto vodo) zobje osnažijo, da so beli, zdravi in brez slabega duha. Da se jih več izpeča, je cena za eno le 60 kr.

Nové mašine za bolhe loviti se prodajajo po 20 kr. Radikalen pripomoček, da se kurja očesa v 8 dnéh popolnoma odpravijo. To novo iznajdeno sredstvo prekosi vsa dosedajna in smo porok zanj. 1 škatla z navodom kako se rabi 40 kr.

Edina zaloga v Avstriji nepopačenega arničnega olja, ki ima v sebi čudovito moč, da odpravi glavobol, krepí rast las in živcev, in tako rast las celo na plešah v jako kratkem času pospeši, — tudi zatara lišaje na glavi. Kot zdravilo rabi proti zmečkanji, proti trganji v udih, revmatizmu, šenu in če se noga ali roka zvine. Več v priloženem popisu. 1 sklenica 1 gld.

Pravo prekvidno Glycerin-mjilo z najfinejimi vonjavami, kos po 5, 10, 15, 20 kr., veliki 25 kr.; 1 posoda pravega mazila za lase iz konjske masti 30 kr.; Glycerin-mjilo, tekoče, 1 sklenica 25 kr.; — Glycerinové cvet, da se ohrani koža čista, 1 sklenica 45 kr., kakor tudi drugi predmeti parfimerije in toalete iz domačih in tujih krajev v največej izbori.

Izvrstna zmes za lakiranje tal pa sobah s kavčukom, ki da tlam najlepši blesk, in dalje traja, ko vse druge. 1 škatla zadosti za eno sobo 80 kr.

Zmes za usnje s kavčukom, da ostane usnje nepogibeljno, se posebno priporoča za konjsko jermenje itd. Kositarna pušica 60 kr.

Najboljša pasta za britve. Z njo se prihrani to, da britev ni treba brusiti. 1 škatljica 25 kr.

Neobhodno potrebni za vsako gospodinjstvo so novi patentirani brusilmiki, s kterimi se prav lehkó, brez muje vsake ostrine, škarje, noži itd. v enej minuti zbrusijo. 1 kos samo 35 kr.

Medicinsko mjilo, smolnato, imenovano čudežno mjilo, potrjen in gotov pomoček za vsakoršne bolezni na koži, zoper lišaje, garje, srbečico itd. Se rabi pri otrocih in odrasčenih. 1 kos z navodom 25 kr.

Najboljše dunajske vode za odpravljanje madežev, velja sklenica 10 kr.

Enerivoir odpravi hipoma iz perila in drugih rob vsak nov ali star tintni madež. 1 sklenica velja 25 kr.

Mušni éter za izbe, kuhinje, sobe, prav prijetno vonja in prepodi v četrt ure še toliko muh. 1 sklenica 30 kr.

Vse nevidljivo se vidi po novih žepnih drobnogledih, ki 10-, 20-, 30- do 100krat vsako reč povekšajo, tako da se celó živalice v studenčnici dobro vidijo. Tudi ti drobnogledi mnogovrstno koristijo, n. prikupovanji moke, žita, stročnih pridelkov, specerij, tkanine, za razločevanje in naravoslovje itd. 1 kos kr.: 40, 60, 80, gld.: 1, 1.20 1.50.

Smrt vsim sitnim mrčese pomori. Ta tekočina umori vse mrčese in ob enem varuje, da se ne vgnjezdijo. Rabi se proti stenicam, šurkom, moljem, bolham itd. 1 sklenica, velika 30 kr.

Epileptični krč (božjast)

pismeno zdravi specialni zdravnik za božjast doktor O. Killisch v Perollnu, zdaj: Louisenstrasse 45. — Ozdravil jih je že nad sto.

(46)